



**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΜΟΝΙΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ – Α.Μ.:7814

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:ΜΠΙΜΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

Ηράκλειο, 2014

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	3
Πρόλογος.....	4
Κεφάλαιο 1: Γενικά περί Συγχωνεύσεων	5
1.1 Γενικά περί Συγχωνεύσεων – Η Έννοια της Συγχώνευσης.....	5
1.2 Λόγοι που οδηγούν στη Συγχώνευση	6
1.3 Συγχώνευση με απορρόφηση	7
1.4 Συγχώνευση με εξαγορά	8
1.5 Κίνητρα Συγχωνεύσεων.....	8
Κεφάλαιο 2: Συγχώνευση Επιχειρήσεων	10
2.1 Κατάρτιση Σχεδίου Σύμβασης.....	10
2.2 Εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων.....	12
2.3 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε. ή Ε.Ε. με σκοπό τη σύσταση Ο.Ε. ή Ε.Ε.	14
2.4 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. με σκοπό τη σύσταση Ε.Π.Ε. ...	15
2.5 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με σκοπό τη σύσταση Α.Ε.	17
2.6 Διαδικασία Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων Α.Ε. σε Α.Ε.	18
2.7 Εξασφάλιση Πιστωτών	21
2.8 Προϋποθέσεις συγχώνευσης Α.Ε. από Α.Ε.	21
2.9 Ειδικές Περιπτώσεις.....	22
Κεφάλαιο 3: Οι Νόμοι 1297/1072, 2166/1993 & 3296/2004.....	24
3.1 Περιπτώσεις Ισχύς των Νόμων	24
3.2 Φορολογικά Κίνητρα Εφαρμογής	25
3.3 Φορολόγηση Συγχώνευσης Εταιρειών.....	28
Κεφάλαιο 4: Συνέπειες Συγχώνευσης Εταιρειών.....	29
4.1 Συνέπειες Συγχώνευσης Εταιρειών.....	29
4.2 Ομοιότητες & Διαφορές της Συγχώνευσης Εταιρειών.....	30

4.3 Συμπεράσματα της Συγχώνευσης Εταιρειών.....	31
4.4 Προτάσεις για Μελλοντική Διερεύνηση	32
Βιβλιογραφία	34
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	34

Περίληψη

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να γίνει αναφορά στους τρόπους συγχωνεύσεως των επιχειρήσεων. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μία εισαγωγή για την έννοια της συγχωνεύσεως, τους λόγους και τα κίνητρα που οδηγούν σε αυτήν. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται η διαδικασία της συγχώνευσης, κατά περίπτωση. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μνεία για τους νόμους που διέπουν και ορίζουν τη διαδικασία της συγχώνευσης. Ενώ η πτυχιακή αυτή εργασία κλείνει με το τέταρτο κεφάλαιο το οποίο ασχολείται τις συνέπειες που έχει η διαδικασία της συγχώνευσης σε επιχειρήσεις και μετόχους.

Summary

The aim of this paper is to report on ways of merging businesses. In the first chapter the reader will be introduced to the concept of merging, the reasons and motivations that lead to it. The second chapter refers to the process of merging, if applicable. The third chapter is a reference to the laws that govern and define the process of merging. Finally this thesis work ends with the fourth chapter which relates to the implications of the process of merging companies and shareholders.

Πρόλογος

Η ανάπτυξη και η οικονομική πρόοδο μιας επιχείρησης είναι οι στόχοι κάθε εταιρείας. Η στρατηγική προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι επιχειρηματικοί στόχοι είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Για να αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο μιας επιχείρησης απαιτείται άντληση κεφαλαίων και εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων και επιδοτήσεων.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι άντλησης κεφαλαίων συνηθίζεται να χρησιμοποιείται η πρακτική της συγχωνεύσεως. Ο τρόπος, η διαδικασία και οι νόμοι που διέπουν την πρακτική της συγχωνεύσεως είναι πολλοί και ιδιαίτεροι. Στην παρούσα εργασία θα γίνει μία προσπάθεια να παρουσιαστούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζεται κάποιος να γνωρίζει προτού προβεί στη διαδικασία της συγχωνεύσεως.

Κεφάλαιο 1: Γενικά περί Συγχωνεύσεων

1.1 Γενικά περί Συγχωνεύσεων – Η Έννοια της Συγχώνευσης

Η συγχώνευση αποτελεί μία από τις συμπαγέστερες μορφές συγκεντρώσεως των επιχειρήσεων. Συγχώνευση επιχειρήσεων είναι μια κατάσταση κατά την οποία δύο ή και περισσότερες επιχειρήσεις ενώ αρχικά λειτουργούν ως χωριστές οντότητες, στη συνέχεια και μετά από μια σειρά διαδικασιών τόσο νομικών όσο και φορολογικών, λειτουργούν ως μία ολοκληρωμένη και ισχυρή οικονομική οντότητα με τη δική της νομική μορφή. Η νέα επιχείρηση φέρει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που συγχωνεύθηκαν όπως ορίζεται στο άρθρο 21 παρ. 5 του Ν.2166/1993. Με διαφορετικά λόγια με τη συγχώνευση μία ή περισσότερες επιχειρήσεις εμφανίζονται ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και η περιουσία τους μεταβιβάζεται, είτε σε μία νεοϊδρυόμενη, είτε σε μία υπάρχουσα εταιρεία. Με την συγχώνευση των εταιρειών υπάρχει πλέον ένα μόνο νομικό πρόσωπο στο οποίο εμφανίζονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συνενωμένων νομικών προσώπων. Το αποτέλεσμα που φέρει μια συγχώνευση εταιρειών θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί φυσικά και με άλλο τρόπο. Με τη διάλυση και εκκαθάριση των αρχικών εταιρειών, και τη σύσταση εκ νέου μιας επιχείρησης στην οποία συνεισφέρονται τα περιουσιακά στοιχεία των παλαιών εταιρειών.

Από νομική πλευρά, συγχώνευση είναι η ένωση των περιουσιών δύο ή και περισσότερων επιχειρήσεων χωρίς αυτές να μουν σε διαδικασία εκκαθάρισης, κατά τρόπο τέτοιο ώστε τουλάχιστον μια από αυτές να παύει να υπάρχει. Οι μέτοχοι της μη υφιστάμενης πλέον επιχείρησης συμμετέχουν εφεξής στη νεοσύστατη επιχείρηση.

Κατά βάση ο νόμος που ρυθμίζει τις συγχωνεύσεις είναι ο νόμος περί ανωνύμων εταιρειών 2190/1920. ρυθμίζει όμως μόνο τις συγχωνεύσεις μεταξύ Α.Ε. υφίστανται και άλλοι νόμοι που ρυθμίζουν τις συγχωνεύσεις και άλλων μορφών επιχειρήσεων.

Η συγχώνευση μπορεί να επιτευχθεί είτε με απορρόφηση, δηλαδή τη διατήρηση μίας επιχείρησης και την απορρόφηση των υπολοίπων κάτω από μία επιχειρησιακή δομή, είτε με σύσταση νέας εταιρείας, δηλαδή με τη διάλυση όλων των

επιχειρήσεων και τη δημιουργία ενός μόνο νομικού προσώπου, είτε με εξαγορά, η οποία όμως εξομοιώνεται με τη συγχώνευση ή την απορρόφηση¹.

1.2 Λόγοι που οδηγούν στη Συγχώνευση

Οι συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων με σκοπό τη σύσταση μεγάλων οικονομικών μονάδων για την επέκταση ή την διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους σε νέες αγορές ή σε νέα προϊόντα, δεν αποτελεί νέο φαινόμενο. Είναι πάνω από 100 χρόνια που η Αμερικάνικη οικονομία γνώρισε το φαινόμενο αυτό. Μάλιστα έλαβε μεγάλες διαστάσεις το 1974 ώστε χαρακτηρίστηκε από πολλούς ως «μανία εξαγορών και συγχωνεύσεων» (mergermania).

Στην Ευρώπη το φαινόμενο των συγχωνεύσεων εμφανίζεται σε πιο ήπιο βαθμό. Όμως τα τελευταία χρόνια οι επιχειρήσεις των ΗΠΑ έχουν αρχίσει και εισχωρούν στην Ευρώπη με φυσικά τη μέθοδο των συγχωνεύσεων. Πολλοί οικονομολόγοι πιστεύουν ότι το φαινόμενο αυτό θα επεκταθεί ακόμα περισσότερο απ' ότι σήμερα και μάλιστα με αύξοντα ρυθμό. Οι διαστάσεις του φυσικά θα εξαρτηθούν από τη φορολογία, την επάρκεια των δανειακών κεφαλαίων και την πολιτική των κυβερνήσεων.

Στην περίπτωση της Ελλάδας το φαινόμενο είναι ακόμα πιο ήπιο. Υπάρχει έλλειψη μεγάλων σε μέγεθος επιχειρήσεων. Οι περισσότερες είναι μικρές ή μικρομεσαίες, με ελλιπή οργάνωση και περιορισμένο τεχνολογικό εξοπλισμό. Ο ανταγωνισμός δυσκολεύει τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις γι' αυτό και πλέον κρίνεται αναγκαίο να δημιουργήσουν ενώσεις επιχειρήσεων με σκοπό την ορθολογική τεχνοοικονομική οργάνωση.

Σύμφωνα με τη Γεωργακοπούλου Β. (2002) οι βασικοί λόγοι που οδηγούν τις επιχειρήσεις σε συγχώνευση είναι:

- ❖ Η μεγέθυνση της επιχείρησης, καθώς και η δημιουργία και η αξιοποίηση όλων εκείνων των λειτουργικών συνιστωσών που οδηγούν σε οικονομίες κλίμακας. Δηλαδή, έχοντας σταθερό το κόστος η επιχείρηση μπορεί να παράγει περισσότερες μονάδες προϊόντος. Αυτό

¹ Άρθρο 68 του ν. 2190/1920 όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του ΠΔ 409/1986.

το γεγονός οδηγεί σε αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης.

- ❖ Η συγκέντρωση και η αξιοποίηση χρηματοοικονομικών κεφαλαίων.
- ❖ Η ενίσχυση της περιουσιακής και οικονομικής δύναμης της επιχείρησης.

Οι παραπάνω λόγοι, έχουν ως σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης και στην ενδυνάμωση αυτής στην αγορά. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που μία συγχώνευση δεν απορρέει από τους παραπάνω λόγους. Υπάρχουν συγχωνεύσεις που προκύπτουν προσωπικές επιδιώξεις των διευθυντικών στελεχών, οι οποίοι έχουν ως στόχο την διατήρηση των προνομίων τους και την αύξηση του κύρους και των αμοιβών τους καθώς επίσης και η εκμετάλλευση των φορολογικών κινήτρων που παρέχονται για αυτές.

1.3 Συγχώνευση με απορρόφηση

Απορρόφηση επιχείρησης είναι η περίπτωση κατά την οποία μία επιχείρηση, η «απορροφούμενη» όπως καλείται, μεταφέρει το ενεργητικό και παθητικό της σε μία άλλη επιχείρηση, την «απορροφώσα», χωρίς να ακολουθεί εκκαθάριση της πρώτης. Η «απορροφούμενη» επιχείρηση τελικά, παύει πλέον να λειτουργεί. Οι διαδικασίες σε περίπτωση απορρόφησης είναι σε γενικές γραμμές ίδιες με εκείνες που αφορούν τη συγχώνευση επιχειρήσεων.

Οι μέτοχοι της «απορροφούμενης» εταιρείας λαμβάνουν μετοχές κατά την αναλογία που προβλέπει η σύμβαση της συγχώνευσης όπως αυτή έχει υπογραφεί. Οι μετοχές αυτές εκδίδονται από την «απορροφώσα», ως αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της, αφού όντως η περιουσία της έχει αυξηθεί από την εισφορά του ενεργητικού και παθητικού της «απορροφούμενης». Συνηθίζεται οι μετοχές να είναι ανάλογες με την περιουσία της εταιρείας που απορροφάται, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις όπου καταβάλλεται και χρηματικό ποσό με τη μορφή των μετρητών στους μετόχους της. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που χορηγούνται σε αυτούς. Υπάρχει όμως και περίπτωση κατά την οποία η «απορροφώσα» κατέχει το 100% των μετοχών των απορροφούμενων εταιρειών, οπότε και τότε δεν έχουμε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, άρα και δεν εκδίδονται μετοχές.

1.4 Συγχώνευση με εξαγορά

Η συγχώνευση με εξαγορά είναι μια κίνηση κατά την οποία μεταβιβάζεται το σύνολο ή πλειοψηφικό μέρος της περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό) μίας επιχείρησης, μετά τη λύση της αλλά χωρίς να έχει υποστεί εκκαθάριση, καταβάλλοντας το αντίστοιχο, συμφωνημένο αντίτιμο. Η επιχείρηση που αγοράζεται καλείται «εξαγοραζόμενη» ενώ αυτή που αγοράζει καλείται «εξαγοράζουσα». Κατά την εξαγορά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 69 – 77 του Ν. 2190/1920.

Η εξαγορά διαφοροποιείται από την απορρόφηση βάσει των ακόλουθων χαρακτηριστικών:

- ❖ Στην περίπτωση της εξαγοράς δεν έχουμε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της «εξαγοράζουσας» επιχείρησης, όπως αυτό συμβαίνει στην περίπτωση της απορρόφησης.
- ❖ Κατά την εξαγορά η «εξαγοράζουσα» επιχείρηση δεν εκδίδει μετοχές, αφού ούτως ή άλλως καταβάλλει την αξία αυτών στους μετόχους της «εξαγοραζόμενης» επιχείρησης.
- ❖ Σε αντίθεση με την απορρόφηση, κατά την εξαγορά οι μέτοχοι της επιχείρησης που εξαγοράζεται δεν γίνονται και μέτοχοι της επιχείρησης που κάνει την εξαγορά, αφού οι ίδιοι παραδίδουν τις μετοχές τους, έναντι συμφωνημένου τιμήματος.

1.5 Κίνητρα Συγχωνεύσεων

Ο Ν. 2166/1993, και συγκεκριμένα τα άρθρα 1 – 5 αποτελούν ένα θεσμικό πλαίσιο κατά το οποίο διεξάγονται οι συγχωνεύσεις. Σύμφωνα με το πλαίσιο, λοιπόν, αυτό απαλλάσσονται από κάθε φόρο και τέλος τα ακόλουθα:

- ❖ Η σύμβαση μετασχηματισμού.
- ❖ Η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.
- ❖ Κάθε πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού ή άλλων

δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος.

- ❖ Η αναδοχή τυχόν χρέους που καταρτίζεται για την υλοποίηση του μετασχηματισμού.
- ❖ Οι αποφάσεις των νόμιμων οργάνων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, δηλαδή της γενικής συνέλευσης της επιχείρησης, κλπ.
- ❖ Η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρείας
- ❖ Και γενικά κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση της νέας εταιρείας.

Κεφάλαιο 2: Συγχώνευση Επιχειρήσεων

2.1 Κατάρτιση Σχεδίου Σύμβασης

Για να ξεκινήσει η διαδικασία της συγχώνευσης αρχικά πρέπει να καταρτιστεί ένα σχέδιο σύμβασης. Για να γίνει αυτό τα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων που θα συγχωνευθούν συνέρχονται σε συνεδρίαση με σκοπό να αποφασίσουν της συγχώνευση, είτε αυτή γίνει με απορρόφηση, είτε με εξαγορά. Να σημειώσουμε ότι, κανένας νόμος που ασχολείται με τις συγχωνεύσεις δεν διευκρινίζει εάν οι συνεδριάσεις των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση επιχειρήσεων γίνονται χωριστά, ή αποτελούν μία κοινή.

Η απόφαση αυτή καταρτίζεται εγγράφως με τη μορφή ενός σχεδίου σύμβασης, και με το οποίο εξουσιοδοτούν ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου για να διαπραγματεύεται και να υπογράψει αντί αυτού. Παράλληλα το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει μία έκθεση της οποίας το περιεχόμενο εκθέτει όλους τους λόγους της συγχώνευσης. Το περιεχόμενο του σχεδίου σύμβασης πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα σημεία τουλάχιστον:

- ❖ Τη μορφή, την επωνυμία, τον αριθμό μητρώου και την έδρα των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται.
- ❖ Τον τρόπο ανταλλαγής των μετοχών καθώς και το χρηματικό ποσό που ενδεχομένως να πρέπει να καταβληθεί κατά περίπτωση.
- ❖ Τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η παράδοση των νέων μετοχών κατά περίπτωση.
- ❖ Την ημερομηνία που θα παραδοθούν οι νέες μετοχές στους κατόχους τους, καθώς και αυτής που οι μετοχές αυτές ξεκινούν να παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της επιχείρησης κατά περίπτωση.
- ❖ Την ημερομηνία κατά την οποία ξεκινούν οι πράξεις της νέας επιχείρησης θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό αυτής, καθώς και των οικονομικών αποτελεσμάτων αυτής, μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.
- ❖ Τα δικαιώματα που έχουν τόσο οι μέτοχοι, όσο και οι κάτοχοι άλλων τίτλων εκτός των μετοχών, καθώς και τα μέτρα που προτείνονται για αυτούς.

- ❖ Όλα τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που μπορεί να παρέχονται στα μέλη του νέου διοικητικού συμβουλίου, καθώς και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευμένων επιχειρήσεων.

Εκτός από το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης, το διοικητικό συμβούλιο της κάθε επιχείρησης που συμμετέχει στην συγχώνευση, οφείλει να καταρτίσει και μία λεπτομερή έκθεση, στην οποία πρέπει να εξηγεί και να δικαιολογεί, τόσο από νομική άποψη όσο και από οικονομική, περίπου τα ίδια θέματα με το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης. Δηλαδή, θα πρέπει να αναφέρει το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης, τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών, τις νέες μετοχές που θα εκδοθούν. Η έκθεση αυτή επισυνάπτεται με το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης και υποβάλλεται από την κάθε επιχείρηση χωριστά, στη Διεύθυνση Εμπορίου της εκάστοτε Περιφέρειας που δραστηριοποιείται αυτή, ώστε να καταχωρηθεί στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών. Παράλληλα, το σχέδιο της σύμβασης της συγχώνευσης δημοσιεύεται και στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, το αργότερο μέσα σε 2 μήνες πριν τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της κάθε επιχείρησης, που συγκαλείται για να αποφασίσει το σχέδιο. Τέλος, μέσα σε 10 ημέρες από την ολοκλήρωση των προαναφερθέντων διαδικασιών, περίληψη του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης δημοσιεύεται σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

Η σύμβαση συγχώνευσης καταρτίζεται από συμβολαιογράφο, όπως ορίζει ο νόμος. Τη συμβολαιογραφική αυτή πράξη υπογράφουν όλοι οι εκπρόσωποι των συγχωνευμένων επιχειρήσεων, που έχουν οριστεί από τα διοικητικά συμβούλια και τις γενικές συνελεύσεις. Επίσης, στη συμβολαιογραφική πράξη περιλαμβάνονται και το καταστατικό της «απορροφούσας» επιχείρησης, μαζί με τα ακόλουθα έγγραφα:

- ❖ Επικυρωμένα αντίγραφα των πρακτικών των γενικών συνελεύσεων όλων των συγχωνευμένων επιχειρήσεων, που αφορούν τη συγχώνευση.
- ❖ Αντίγραφο του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης το οποίο είναι υπογεγραμμένο από όλα τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα των συγχωνευμένων επιχειρήσεων.
- ❖ Το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύτηκε η ανακοίνωση της καταχώρησης του σχεδίου σύμβασης στο μητρώο των ανωνύμων εταιρειών, καθώς και

ένα φύλλο από την ημερήσια οικονομική εφημερίδα στην οποία επίσης δημοσιεύτηκε περίληψη του σχεδίου.

- ❖ Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν υπήρξαν αντιρρήσεις από πιστωτές των επιχειρήσεων. Σε περίπτωση που υπήρξαν αλλά επιλύθηκαν θα πρέπει να αναφέρεται στην υπεύθυνη δήλωση.
- ❖ Αντίγραφο της έκθεσης εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190/1920².
- ❖ Επικυρωμένα αντίγραφα των πρακτικών των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση επιχειρήσεων, τα οποία ορίζουν ποια είναι τα πρόσωπα που εξουσιοδοτήθηκαν για να υπογράψουν της συμβολαιογραφική πράξη της συγχώνευσης.
- ❖ Μια σειρά από βεβαιώσεις από εμπορικό επιμελητήριο – ή κάθε άλλου είδους ανάλογα με το που ανήκουν οι συγχωνευμένες επιχειρήσεις – Δ.Ο.Υ., δήμους, κλπ., που θεωρούνται απαραίτητες να επισυνάπτονται στη σύμβαση της συγχώνευσης.

Η συμβολαιογραφική πράξη, υποβάλλεται σε όλες τις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 7β του Ν. 2190/1920. Πρέπει δηλαδή, να καταχωρηθεί στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών, να δημοσιευθεί στο ΦΕΚ, κλπ. Μόλις ολοκληρωθεί το θέμα της δημοσιότητας, ολοκληρώνεται και η συγχώνευση.

2.2 Εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων

Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευμένων επιχειρήσεων διεξάγεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920. Η επιτροπή αυτή ορίζεται μετά από κοινή αίτηση των επιχειρήσεων που επιθυμούν να συγχωνευτούν και υποβάλλεται στη Διεύθυνση Εμπορίου της Περιφέρειας στην οποία δραστηριοποιούνται εάν αυτή είναι κοινή. Σε περίπτωση που συγχωνευμένες επιχειρήσεις υπάγονται σε διαφορετικές περιφέρειες, τότε η αίτηση υποβάλλεται απευθείας στο Υπουργείο Εμπορίου.

² Βλ. επόμενη παράγραφο

Η επιτροπή επίσης εξετάζει και τους όρους που εμπεριέχονται στο σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης, συμπεριλαμβανομένου και αυτούς που αφορούν την ανταλλαγή των μετοχών.

Έχει σχετικά πρόσφατα (1988) προβλεφθεί ότι οι γενικές συνελεύσεις των συγχωνευμένων επιχειρήσεων έχουν τη δυνατότητα να αποδεχθούν την εκτίμηση που έχουν κάνει τα διοικητικά συμβούλια, αντί της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, αρκεί αυτή να μην είναι μεγαλύτερη από αυτή της μετατροπής.

Δύο θέματα, όμως, παρόλα αυτά, θα πρέπει να ταχτοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα:

- ❖ Η εξασφάλιση των πιστωτών: Το αργότερο σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της περίληψης του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα, όπως προαναφέρθηκε, έχουν το δικαίωμα οι πιστωτές των υπό συγχώνευση επιχειρήσεων, να ζητήσουν να λάβουν εγγυήσεις για την οικονομική κατάσταση αυτών, προκειμένου να προστατευτούν. Σε περίπτωση που υπάρχουν αντιρρήσεις από την πλευρά των πιστωτών, έχουν οι τελευταίοι το δικαίωμα να προβάλλουν εγγράφως αυτές τις αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης. Οι αντιρρήσεις αυτές κοινοποιούνται στις συγχωνευμένες επιχειρήσεις. Τα Πρωτοδικείο αναλαμβάνει να ελέγξει την εγκυρότητα των αντιρρήσεων και να κρίνει εάν θα συνεχιστεί η συγχώνευση ή αν οι αντιρρήσεις είναι δικαιολογημένες.
- ❖ Έγκριση του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης: Μέσα σε 20 μέρες τουλάχιστον από τη δημοσιότητα του σχεδίου σύμβασης, οι γενικές συνελεύσεις συνέρχονται με σκοπό να εγκρίνουν το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης. Επίσης, στην ίδια συγκέντρωση συζητούν τις τροποποιήσεις που πρέπει να υποστούν τα καταστατικά των επιχειρήσεων, κυρίως σε θέματα που αφορούν τις μετοχές.

Οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων όπως ορίζει και ο Ν. 2190/1920 λαμβάνονται με βάση την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Σε περίπτωση που σε μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις υπάρχουν και μετοχές άλλων κατηγοριών, πρέπει να υπάρχει απόφαση και των γενικών συνελεύσεων αυτών των μετόχων, προκειμένου να μη θιγούν τα δικαιώματά τους. Κάθε μέτοχος πρέπει και έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης, τις εκθέσεις

της κάθε γενικής συνέλευσης που αιτιολογούν τη συγχώνευση, της έκθεσης της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, καθώς και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένου και τις εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των τριών τελευταίων ετών των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται.

2.3 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε. ή Ε.Ε. με σκοπό τη σύσταση Ο.Ε. ή Ε.Ε.

Για να συγχωνευθούν μία ατομική επιχείρηση ή μία Ο.Ε. ή μία Ε.Ε. με μία άλλη ατομική, Ο.Ε., ή Ε.Ε. πρέπει να ακολουθηθούν μία σειρά από βήματα τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- ❖ Εκτιμάται και εισφέρεται το ενεργητικό και το παθητικό της κάθε επιχείρησης. Για να γίνει αυτό συντάσσεται μία απογραφή με τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης που επιθυμεί να εισφέρει.
- ❖ Στη συνέχεια συντάσσεται το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης από το συμβολαιογράφο.
- ❖ Κατόπιν ιδρύεται η νέα συγχωνευμένη επιχείρηση με βάση τα όσα έχουν υπογραφεί στο σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης.
- ❖ Σύνταξη του νέου καταστατικού με τη νέα νομική μορφή της επιχείρησης (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)
- ❖ Εγγραφή στο οικείο επιμελητήριο κατά περίπτωση.
- ❖ Καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% επί του εταιρικού κεφαλαίου) στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. που υπάγεται η νέα επιχείρηση. Ο φόρος αυτό καταβάλλεται με μετρητά, τα οποία αποτελούν νέες εισφορές.
- ❖ Εγγραφή στο γενικό μητρώο (ΓΕΜΗ).
- ❖ Απόκτηση νέου Α.Φ.Μ. από την αρμόδια Δ.Ο.Υ..
- ❖ Θεώρηση των απαραίτητων βιβλίων και στοιχείων της νέας επιχείρησης.
- ❖ Στη συνέχεια διαλύονται οι εταιρείες που έχουν συγχωνευθεί, συντάσσοντας έγγραφο διάλυσης λόγω συγχώνευσης.
- ❖ Το διαλυτικό κατατίθεται σε Δ.Ο.Υ., πρωτοδικείο και επιμελητήριο.

- ❖ Ακύρωση των βιβλίων και στοιχείων των συγχωνευμένων επιχειρήσεων.
- ❖ Η διάλυση των παλαιών εταιρειών ολοκληρώνεται στο τμήμα μητρώου, όπου βεβαιώνεται η διακοπή των εργασιών τους.

Να σημειωθεί ότι για τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων δεν καταβάλλεται χαρτόσημο.

2.4 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. με σκοπό τη σύσταση Ε.Π.Ε.

Όπως έχει προαναφερθεί και σε προηγούμενες παραγράφους, για να γίνει μία συγχώνευση πρέπει να παρθεί μία απόφαση από τα ενδιαφερόμενα μέλη και να συνταχθεί από συμβολαιογράφο ένα συμφωνητικό για την κατοχύρωση της απόφασης τους. Στην προκειμένη περίπτωση το συμφωνητικό αυτό θα αναγράφει ότι συμφωνούν να συγχωνευθούν και να ιδρύσουν μία Ε.Π.Ε..

Για να συγχωνευθεί μία Ε.Π.Ε. με μία άλλη εταιρεία με την ίδια ή με κατώτερη νομική μορφή, απαιτείται η απόφαση της γενικής συνέλευσης των εταίρων της. Περίληψη της απόφασης της στη συνέχεια δημοσιεύεται στο ΦΕΚ και σε μία ημερήσια εφημερίδα, όπως ορίζει το άρθρο 54 στην παράγραφο 2 ο Ν.3190/1955. Στη συνέχεια υποβάλλεται αίτηση από όλες τις υπό συγχώνευση εταιρείες, στη Διεύθυνση Εμπορίου της Περιφέρειας που ανήκουν, για να συγκροτηθεί η επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920 για να εκτιμήσει τις περιουσίες τους. Η επιτροπή συντάσσει σχετική έκθεση, η οποία δημοσιεύεται και αυτή στο ΦΕΚ.

Έπειτα ο συμβολαιογράφος συντάσσει το καταστατικό κατά το οποίο συστήνεται η νέα Ε.Π.Ε.. Και πάλι περίληψη αυτού πρέπει να δημοσιευθεί στο ΦΕΚ. Δύο αντίγραφα αυτού του καταστατικού υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της έδρας της νέας Ε.Π.Ε.. Παράλληλα, κατατίθεται η δήλωση του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου και πληρώνεται. Εδώ ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου υπολογίζεται με 1% του κεφαλαίου της ατομικής επιχείρησης που συγχωνεύεται και 1% επί της διαφοράς που δημιουργείται μεταξύ του νέου κεφαλαίου και αυτών που αρχικώς εισφέρουν οι άλλες επιχειρήσεις που συγχωνεύονται.

Επίσης, καταβάλλεται στο Ταμείο Νομικών χαρτόσημο. Στη συνέχεια το καταστατικό θεωρείται από το οικείο επιμελητήριο κατά περίπτωση και τέλος

καταχωρείται στο ΓΕΜΗ. Παλαιότερα, έπρεπε να πρωτοκολληθεί από το οικείο Πρωτοδικείο, αλλά τον τελευταίο χρόνο πολλές από τις εργασίες αυτές έχουν μεταφερθεί στο ΓΕΜΗ.

Μέσα σε τριάντα μέρες από τη σύσταση του καταστατικού και γενικά όλων των εργασιών που προαναφέρθηκαν πρέπει να γίνει η έναρξη εργασιών και στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Μαζί με τη δήλωση έναρξης της εφορίας, συνυποβάλλονται:

- ❖ Το καταστατικό
- ❖ Το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύτηκε η περίληψη της συγχώνευσης. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί το ΦΕΚ, μπορεί να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι μόλις κυκλοφορήσει το σχετικό φύλλο θα προσκομισθεί σε δύο αντίγραφα.
- ❖ Μισθωτήριο επαγγελματικής στέγης, ή τίτλος κυριότητας όταν το ακίνητο ιδιοχρησιμοποιείται ή υπεύθυνη δήλωση δωρεάν παραχώρησης όταν παραχωρείται από κάποιο από τους εταίρους.
- ❖ Βεβαιώσεις ασφαλιστικών ταμείων για κάθε ένα από τα μέλη της Ε.Π.Ε..
- ❖ Βεβαίωση εγγραφής από το οικείο επιμελητήριο.
- ❖ Εξουσιοδότηση του διαχειριστή της Ε.Π.Ε. σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά κατατίθενται από τρίτο πρόσωπο.
- ❖ Σε περίπτωση που διαχειριστές της Ε.Π.Ε. είναι αλλοδαπά πρόσωπα, απαιτείται επιπροσθέτως διαβατήριο, φορολογική ενημερότητα και άδεια παραμονής και εργασίας εάν είναι υπήκοοι κρατών – μελών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλα αυτά πρέπει να είναι επικυρωμένα.

Και σε αυτήν την περίπτωση δεν καταβάλλεται χαρτόσημο για τη μεταβίβαση της περιουσία των συγχωνευμένων επιχειρήσεων. Η νέα Ε.Π.Ε. αφού καταθέσει τα προαναφερόμενα έγγραφα, λαμβάνει το νέο ΑΦΜ της και μπορεί να θεωρήσει βιβλία και στοιχεία.

Αν και οι παλαιές εταιρείες μπαίνουν σε διαδικασία διακοπής της δραστηριότητάς τους, οι υποχρεώσεις που είχαν, μεταφέρονται στη νέα επιχείρηση.

Η διακοπή των παλαιών επιχειρήσεων γίνεται με τον ίδιο τρόπο που περιγράφηκε στην προηγούμενη παράγραφο. Επιπροσθέτως, κατά τη διακοπή της επιχείρησης γίνεται έλεγχος των εκκαθαριστικών δηλώσεων ΦΠΑ και φορολογίας εισοδήματος.

2.5 Διαδικασία Συγχώνευσης ατομικής, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με σκοπό τη σύσταση Α.Ε.

Κατά τη συγχώνευση επιχειρήσεων διάφορων νομικών μορφών σε ανώνυμη εταιρεία, γίνονται διεργασίες που δεν διαφέρουν πολύ από όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο.

Αρχικά, θα πρέπει να συνταχθεί σε συμβολαιογράφο συμφωνητικό των εταίρων ότι συμφωνούν να συγχωνευθεί η εταιρείας τους. Η ατομική επιχείρηση δεν χρειάζεται να συντάξει συμβολαιογραφικό έγγραφο, απλά καταθέτει τη συμφωνία της. Στο συμφωνητικό που συντάσσεται καταγράφεται ότι οι εταίροι συμφωνούν να σχηματίσουν μία νέα επιχείρηση με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Επίσης, επικαλούνται τα άρθρα του Ν.2190/1920 που ορίζουν τις διαδικασίες, καθώς και τις υποχρεώσεις και α δικαιώματα που απορρέουν από την απόφαση αυτή.

Εκτός από τα προαναφερθέντα, απαιτείται και απόφαση της γενικής συνέλευσης της Ε.Π.Ε. που συγχωνεύεται. Περίληψη αυτής της απόφασης δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, καθώς και σε μία ημερήσια εφημερίδα όπως ορίζει το άρθρο 54 στην παράγραφο 2 του Ν.3190/1955.

Επίσης, από την πλευρά της ανώνυμης εταιρείας χρειάζεται και αυτή να έχει συντάξει το σχετικό έγγραφο της απόφασης της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Σύμφωνα με τα άρθρα 69 και 72 του Ν.2190/1920, συντάσσεται εκτός από την απόφαση και σχέδιο σύμβασης, το οποίο και αυτό εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Μερικές φορές απαιτείται να εγκριθεί και από τη συγχωνευόμενη Ε.Π.Ε..

Στη συνέχεια υποβάλλεται κοινή αίτηση των επιχειρήσεων που επιθυμούν να συγχωνευθούν στην αρμόδια Διεύθυνση Εμπορίου, ώστε να συγκροτηθεί η επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920, για την εκτίμηση της περιουσίας των επιχειρήσεων. Όπως έχει προαναφερθεί, η επιτροπή συντάσσει την έκθεση της και την κοινοποιεί χωριστά σε κάθε μία από τις υπό συγχώνευση επιχειρήσεις. Παράλληλα η έκθεση δημοσιεύεται στο ΦΕΚ.

Έπειτα συντάσσεται από συμβολαιογράφο το καταστατικό της σύστασης της νεοϊδρυθείσας Α.Ε.. Και πάλι περίληψη του καταστατικού αυτού δημοσιεύεται στο ΦΕΚ. Επίσης, δύο αντίγραφα επικυρωμένα από το καταστατικό, πρέπει να

διαβιβαστούν, συνοδευόμενα από σχετικό έγγραφο διαβίβασης, στην περιφέρεια της έδρας της νεοϊδρυθείσας επιχείρησης.

Στη συνέχεια αναμένεται η εγκριτική απόφαση της περιφέρειας. Μόλις αυτή εκδοθεί, καταχωρείται στο μητρώο των ανωνύμων εταιρειών και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ. Με αυτή την διαδικασία αποκτά νομική προσωπικότητα η Α.Ε.. Μέσα στις επόμενες τριάντα ημέρες, κατατίθενται τα σχετικά έγγραφα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για την έναρξη εργασιών της Α.Ε., καθώς και για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

Όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις έτσι και εδώ το επόμενο βήμα είναι η διακοπή εργασιών των επιχειρήσεων που συγχωνεύθηκαν. Στον έλεγχο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. προσκομίζονται όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά και κυρίως το διαλυτικό της κάθε επιχείρησης, αφού πρώτα έχει «περάσει» από το οικείο επιμελητήριο και το Πρωτοδικείο. Επίσης, ακυρώνονται τα βιβλία και τα στοιχεία της κάθε επιχείρησης.

Τέλος, και σε αυτήν την περίπτωση δεν καταβάλλεται χαρτόσημο για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της κάθε επιχείρησης.

2.6 Διαδικασία Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων Α.Ε. σε Α.Ε.

Για να συγχωνευθούν δύο ή περισσότερες Α.Ε. σε Α.Ε., πρέπει αρχικά να κληθούν όλες οι γενικές συνελεύσεις των Α.Ε. ώστε να αποφασίσουν τη συγχώνευση τους. Με τη λήψη της απόφασης, τα διοικητικά συμβούλια τους συντάσσουν το σχέδιο σύβασης της συγχώνευσης από κοινού.

Αρμόδιο όργανο για τη σύνταξη του σχεδίου συγχώνευσης είναι το Διοικητικό συμβούλιο όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγχώνευση. Το κάθε διοικητικό συμβούλιο καταρτίζει χωριστά και εγκρίνει το σχέδιο αυτό, το οποίο υπογράφεται από κοινού από τους εκπροσώπους των εταιρειών, οι οποίοι έχουν οριστεί γι' αυτό το σκοπό. Το σχέδιο αυτό, στη συνέχεια, πηγαίνει προς έγκριση από τις γενικές συνελεύσεις των Α.Ε., όπως ορίζουν τα άρθρα 69 και 72 του Ν.2190/1920. Επίσης, στο σχέδιο αυτό επισυνάπτονται οι εκθέσεις που έχει συντάξει το κάθε διοικητικό συμβούλιο. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν όλου τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την απόφαση της συγχώνευσης, καθώς και την αναλογία των μετοχών και πως αυτές θα ανταλλάγουν.

Για να εγκριθεί το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, καθώς και το νέο καταστατικό, πραγματοποιείται από την κάθε υπό συγχώνευση επιχείρηση γενική συνέλευση, αρκεί να έχει περάσει ένας μήνας από τη δημοσίευση του σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

Σύμφωνα με το άρθρο 70 του παραπάνω νόμου, το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης πρέπει να καταχωρηθεί στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της Περιφέρειας, καθώς και να δημοσιευθεί στο ΦΕΚ. Επιπροσθέτως, στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών καταχωρούνται και οι προαναφερθείσες εκθέσεις. Παράλληλα, περίληψη του σχεδίου πρέπει να δημοσιευτεί τουλάχιστον σε μία οικονομική εφημερίδα εντός δέκα ημερών.

Το σχέδιο πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο 1.

Όσον αφορά τις εκθέσεις που καταρτίζει η κάθε εταιρεία, πρέπει σε αυτές να επεξηγούν και να δικαιολογούν από κάθε άποψη, νομική και χρηματοοικονομική, γιατί πρέπει να γίνει η συγχώνευση. Στην ίδια έκθεση γίνεται αναφορά για τυχόν δυσχέρειες και προβλήματα που εμφανίστηκαν κατά την εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης των υπό συγχώνευση εταιρειών. Και η έκθεση αυτή όπως έχει προαναφερθεί καταχωρείται στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών.

Στη συνέχεια υποβάλλεται κοινή αίτηση από τις επιχειρήσεις που πρόκειται να συγχωνευθούν, στην Διεύθυνση Εμπορίου της Περιφέρειας, με σκοπό τη συγκρότηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190/1920. Η επιτροπή συντάσσει έκθεση που περιγράφει τα περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων και πώς αυτά εκτιμούνται. Συντάσσεται μία έκθεση για κάθε υπό συγχώνευση επιχείρηση. Επειδή και οι γενικές συνελεύσεις συντάσσουν σχετικές εκθέσεις, συγκρίνονται με τις εκθέσεις της επιτροπής. Σε περίπτωση που υπάρχουν διαφορές μεταξύ γενικών συνελεύσεων και επιτροπής, διορθώνεται το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης με βάση τα αποτελέσματα της επιτροπής και εγκρίνεται ξανά από τις γενικές συνελεύσεις των ανωνύμων εταιρειών.

Αφού εγκριθεί το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης από τις γενικές συνελεύσεις των Α.Ε., πρέπει να συνταχθεί το καταστατικό της συγχώνευσης από

συμβολαιογράφο. Δύο επικυρωμένα αντίγραφα από αυτό, υποβάλλονται στην περιφέρεια, συνοδευόμενο από διαβιβαστικό έγγραφο, προκειμένου να εκδοθεί εγκριτική απόφαση. Η εγκριτική απόφαση της περιφέρειας καταχωρείται στο μητρώο των ανωνύμων εταιρειών και, παράλληλα, δημοσιεύεται στο ΦΕΚ. Μετά από αυτές τις διεργασίες η νέα ανώνυμη εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα.

Μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της Α.Ε. πρέπει να υποβληθούν στη Δ.Ο.Υ. η δήλωση της έναρξης εργασιών καθώς και τα ακόλουθα έγγραφα:

- ❖ Αντίγραφο του καταστατικού.
- ❖ Αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης της περιφέρειας.
- ❖ Αντίγραφο ανακοίνωσης της Νομαρχίας.
- ❖ Τ.Α.Π.Ε.Τ.
- ❖ Μισθωτήριο συμβόλαιο ή τίτλος κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1591/1986 όταν πρόκειται για δωρεάν παραχώρηση του χώρου της επαγγελματικής εγκατάστασης.
- ❖ Υπεύθυνη δήλωση από τον εκπρόσωπο της Α.Ε. με την οποία να δηλώνεται ότι θα προσκομισθεί σε δύο αντίτυπα το ΦΕΚ στο οποίο καταχωρήθηκε η σύσταση της Α.Ε. αμέσως μετά τη δημοσίευση της Α.Ε.
- ❖ Το καταστατικό ίδρυσης της Α.Ε.
- ❖ Βεβαίωση εγγραφής ή απαλλαγής των μελών της Α.Ε. από ασφαλιστικό φορέα.
- ❖ Απόφαση της γενικής συνέλευσης για τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. εφόσον έχει συγκροτηθεί.
- ❖ Εξουσιοδότηση του εκπροσώπου σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τρίτο πρόσωπο.

Τα παραπάνω δικαιολογητικά, είναι απαραίτητα για να λάβει ΑΦΜ η νέα Α.Ε.. Μετά την έναρξη εργασιών της Α.Ε. θεωρούνται τα απαραίτητα βιβλία και στοιχεία της επιχείρησης. Οι άλλες επιχειρήσεις που συγχωνεύθηκαν διακόπτουν τις εργασίες τους, όπως ορίζει ο νόμος.

Για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων στη νεοϊδρυθείσα Α.Ε. δεν καταβάλλεται χαρτόσημο. Για τα ακίνητα όμως, καταβάλλεται το 1/2 του συντελεστή φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων (Φ.Μ.Α.) σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1β' Α.Ν. 1521/50.

2.7 Εξασφάλιση Πιστωτών

Όσον αφορά τους πιστωτές των συγχωνευμένων επιχειρήσεων ο νόμος έχει προβλέψει και γι' αυτούς. Οι πιστωτές των συγχωνευμένων επιχειρήσεων, έχουν το δικαίωμα μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις για την οικονομική κατάσταση όλων των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, προκειμένου να μπορούν να προστατευτούν. Σε περίπτωση που μετά από την αίτηση τους οι πιστωτές έχουν αντιρρήσεις για τη συγχώνευση, οι εταιρείες που συγχωνεύονται μπορούν να ζητήσουν από το αρμόδιο δικαστήριο να επιτρέψει τη συγχώνευση τους παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών.

2.8 Προϋποθέσεις συγχώνευσης Α.Ε. από Α.Ε.

Στηριζόμενοι στις διατάξεις του Ν. 2166/1933 και στο Ν.Δ. 1297/1972, οι προϋποθέσεις για τη συγχώνευση μιας Α.Ε. από Α.Ε. παρουσιάζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 1: Προϋποθέσεις Συγχώνευσης

Προϋποθέσεις	Ν.Δ. 1297/1972	Ν. 2166/1993
Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο (ισχύει από 01/01/2002 και μετά)	300.000,00€	300.000,00€
Η φορολογική νομοθεσία (Ν.Δ. 1297/1972 και Ν. 2166/1993) ορίζει ότι δεν πρέπει η κύρια δραστηριότητα των μετασχηματισμένων επιχειρήσεων να είναι η κατασκευή ή εκμετάλλευση πάσης φύσεως ακινήτων πλην των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Στη συνέχεια και με το άρθρο 4 του Ν.3220/2004 καθίσταται πλέον εφικτή η απορρόφηση με τις ευεργετικές διατάξεις του Ν.Δ.1297/1972 και του Ν.2166/1993 ανώνυμης εταιρείας που εκμεταλλεύεται ή κατασκευάζει ακίνητα.	Ισχύει	Ισχύει
Κατάρτιση ενός τουλάχιστον Ισολογισμού που δεν ταυτίζεται με αυτόν του μετασχηματισμού	Δεν ισχύει	Ισχύει

2.9 Ειδικές Περιπτώσεις

Υπάρχει μία ειδική περίπτωση όσον αφορά τις συγχωνεύσεις των ανωνύμων εταιρειών: Η απορρόφηση Α.Ε. από μία άλλη Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% των μετοχών της. Η περίπτωση αυτή υπόκειται στις διατάξεις των άρθρων 69 – 77. Στην ουσία πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση, αφού η απορροφούμενη εταιρεία μεταβιβάζει στο ολόκληρο την περιουσία της στην απορροφούσα. Κατά τη διαδικασία αυτή στην πραγματικότητα η απορροφούμενη εταιρεία λύεται χωρίς να ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Κατά τα άλλα η διαδικασία που εφαρμόζεται σε αυτήν την περίπτωση είναι η ίδια με τη διαδικασία συγχώνευσης Α.Ε. με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Μία από τις εξαιρέσεις είναι ότι στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης δεν περιέχονται στοιχεία όπως η ανταλλαγή των μετοχών, οι διατυπώσεις παράδοσης αυτών και γενικά ότι αφορά τις νέες μετοχές, συμπεριλαμβανομένου και το δικαίωμα που έχουν αυτές στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας. Ο λόγος που δεν περιλαμβάνονται τέτοιες πληροφορίες στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης είναι απολύτως λογικός. Η απορροφούσα εταιρεία δεν αυξάνει το κεφάλαιο της κατά τη συγχώνευση, άρα και δεν υπάρχει ανάγκη έκδοσης νέων μετοχών.

Επίσης, τα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται δεν χρειάζεται να συντάξουν την απαραίτητη έκθεση, κατά την οποία αιτιολογείται από νομική και χρηματοοικονομική άποψη η συγχώνευση. Επιπροσθέτως, δεν γίνεται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευμένων επιχειρήσεων, εκτός εάν γίνεται χρήση των ευεργετικών διατάξεων του Ν.Δ. 1297/1972.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της απορροφούμενης εταιρείας και η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων δεν έχει ευθύνη έναντι των μετόχων της απορροφούμενης και τρίτων. Μπορεί να παραληφθεί η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχωνεύσεως εφόσον:

- Η δημοσιότητα του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως πραγματοποιείται, από κάθε μια από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, ένα μήνα πριν την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξεως της απορροφήσεως.
- Όλοι οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας έχουν το δικαίωμα, ένα μήνα πριν τη έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξεως της απορροφήσεως να λάβουν γνώση του σχεδίου σύμβασης συγχωνεύσεως, των ετήσιων

οικονομικών καταστάσεων και της εκθέσεως διαχείρισεως του διοικητικού συμβουλίου των τριών τελευταίων ετών.

Κεφάλαιο 3: Οι Νόμοι 1297/1072, 2166/1993 & 3296/2004

3.1 Περιπτώσεις Ισχύς των Νόμων

Οι διατάξεις του ν. 1297/1972³ ισχύουν μέχρι και σήμερα, αφού τμηματικά έχουν δοθεί διάφορες παρατάσεις. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρεία ή σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Κατά τη σύσταση πρέπει το μετοχικό κεφάλαιο για την Α.Ε. να είναι 300.000,00€ και να αντιστοιχεί σε ονομαστικές μετοχές μη μεταβιβάσιμες για πέντε έτη και για την Ε.Π.Ε. 146.735,00€ και να αντιστοιχούν σε εταιρικά μερίδια μη μεταβιβάσιμα για πέντε έτη.

Με βάση το νόμο αυτό δεν απαιτείται οι επιχειρήσεις να έχουν το ίδιο αντικείμενο δραστηριότητας ή να εδρεύουν στην ίδια περιοχή. Επίσης, οι διατάξεις του ν. 1297/1972 δεν εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις που το αντικείμενο δραστηριότητας τους αφορά κατασκευή και εκμετάλλευση πάσης φύσεως ακινήτων (εξαιρούνται οι ξενοδοχειακές μονάδες).

Η συγχώνευση των επιχειρήσεων με βάση το νόμο αυτό μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους: α) με διάλυση των επιχειρήσεων και σύσταση νέας, β) με απορρόφηση της ή τους από άλλη υπάρχουσα εταιρεία και γ) με εξαγορά της ή τους από άλλη εταιρεία. Κάθε μία περίπτωση έχει και διαφορετικά φορολογικά κίνητρα. Εξαιρέση στις απαλλαγές του φόρου αποτελούν οι συγχωνεύσεις ημεδαπών επιχειρήσεων με αλλοδαπές.

Στο πρώτο άρθρο του 2166/1993 ορίζονται οι προϋποθέσεις κατά τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του. Σύμφωνα με αυτό λοιπόν, μπορεί να συγχωνευθεί σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, οποιαδήποτε εταιρεία που είναι νόμιμα εγκατεστημένη στην Ελλάδα, ανεξαρτήτου νομικής μορφής ή αντικειμένου εργασιών, αρκεί να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας.

Πρακτικά για να πραγματοποιηθεί αυτό πρέπει φυσικά οι συγχωνευμένες εταιρείες να έχουν συντάξει τουλάχιστον ένα ισολογισμό είτε για ένα ημερολογιακό

³ Άρθρο 4 Ν.Δ. 1297/1972.

έτος ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (υπερδωδεκάμηνη χρήση). Είναι απαραίτητο από τον ισολογισμό να παρέχονται όλες οι πληροφορίες επαρκώς για την περιουσιακή κατάσταση των επιχειρήσεων και ιδίως για τα εισφερόμενα πάγια. Σε αυτήν περίπτωση μπορεί να μην κριθεί απαραίτητη η σύγκληση της επιτροπής τους άρθρου 9 του 2190/1920, απλά να γίνει φορολογικός έλεγχος από την αρμόδια Δ.Ο.Υ..

Όσον αφορά τα όρια του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου ισχύουν τα ίδια με τα προαναφερθέντα του ν. 1927/1972.

Σύμφωνα με το ν. 3296/2004, οι προϋποθέσεις για τη συγχώνευση των επιχειρήσεων δεν διαφέρουν και πολύ από τους προηγούμενους νόμους. Και εδώ είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις να τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας βιβλία, η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της γίνεται από τριμελή επιτροπή της Διεύθυνσης Εμπορίου και η νέα επιχείρηση πρέπει να μείνει σε λειτουργία τουλάχιστον για διάστημα πέντε ετών.

3.2 Φορολογικά Κίνητρα Εφαρμογής

Τα φορολογικά κίνητρα του ν. 1297/1972 είναι τα ακόλουθα:

- Κατά τη συγχώνευση των επιχειρήσεων δεν αποδίδεται καμία εισφορά υπέρ τρίτων, τέλη χαρτοσήμου ή τέλη ταξινόμηση αυτοκινήτων σε περίπτωση που υπάρχουν ως πάγια περιουσιακά στοιχεία⁴.
- Η προκύπτουσα υπεραξία δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος. Η υπεραξία αυτή καταχωρείται σε ιδιαίτερο λογαριασμό και παρακολουθείται μέχρι τη διάλυση της επιχείρησης. Τότε η υπεραξία προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης φορολογείται και διανέμεται⁵.
- Σε περίπτωση που συγχωνευμένες επιχειρήσεις διαθέτουν ιδιόκτητα ακίνητα προς μεταβίβαση, τότε η μεταβίβαση αυτή δεν υπόκειται σε φόρο. Σε περίπτωση που μεταβιβάζονται ακίνητα που έχουν εισφερθεί κατά χρήση είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι χρησιμοποιούνται για

⁴ Άρθρο 3 ν. 1297/1972

⁵ Άρθρο 2 ν.1297/1972

τουλάχιστον πέντε έτη. Επιπροσθέτως, τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν από τη νέα επιχείρηση για τουλάχιστον πέντε έτη. Η νεοσύστατη επιχείρηση μπορεί να τα εκμισθώσει σε τρίτους αρκεί να μην μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο εργασιών της. Επίσης, μπορεί να τα εκποιήσει αρκεί μέσα σε διάστημα δύο ετών τα χρήματα που εισπράχθηκαν κατά την εκποίηση αξιοποιηθούν για την αγορά ή ανέγερση νέων ακινήτων, ή για την εξόφληση δανείων και φορολογικών υποχρεώσεων.

- Δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο της συγχώνευσης τα μεταφερόμενα κέρδη ή τα ειδικά αφορολόγητα από τα μη διανεμόμενα κέρδη.

Τα φορολογικά κίνητρα του ν.2166/1993 είναι τα ακόλουθα⁶:

- Όπως και στον προηγούμενο νόμο έτσι και σε αυτόν, κατά τη συγχώνευση των επιχειρήσεων δεν αποδίδεται καμία εισφορά υπέρ τρίτων, τέλη χαρτοσήμου ή τέλη ταξινόμηση αυτοκινήτων σε περίπτωση που υπάρχουν ως πάγια περιουσιακά στοιχεία.
- Η υπεραξία που προκύπτει κατά τη συγχώνευση δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος.
- Η μεταβίβαση των ακινήτων δεν υπόκειται σε φόρο, ανεξάρτητα εάν τα ακίνητα χρησιμοποιηθούν από την ίδια τη νέα επιχείρηση ή εκμισθωθούν σε τρίτους. Κατά τη μεταβίβαση πρέπει να υποβληθεί δήλωση Φόρου μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, η οποία επισυνάπτεται και στην έκθεση ελέγχου ανεξάρτητα από ποιον έχει συνταχθεί (επιτροπή ή ορκωτός ελεγκτής). Η απαλλαγή αυτή αφορά ακόμα και ακίνητα που ενδεχομένως αποκτήθηκαν μετά τη σύνταξη του ισολογισμού συγχώνευσης, αλλά πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

⁶ Άρθρο 1 παράγραφος 1 του ν.2166/1993.

- Δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο της συγχώνευσης τα μεταφερόμενα κέρδη ή τα ειδικά αφορολόγητα από τα μη διανεμόμενα κέρδη.

Τα φορολογικά κίνητρα του ν.3293/2004 έχουν φυσικά σαν βάση τους προηγούμενους νόμους, γι αυτό και δεν θα επαναληφθούν. Θα προστεθούν, όμως στη συνέχεια τα επιπλέον προνόμια που παρέχει ο νόμος αυτός.

Το πιο σημαντικό φορολογικό κίνητρο του νόμου αυτού είναι ότι τα καθαρά κέρδη της νεοσύστατης επιχείρησης, εφόσον δηλωθούν με εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, φορολογούνται με μειωμένο συντελεστή φορολογίας εισοδήματος κατά ποσοστό 10% για την πρώτη χρήση και κατά 5% για τη δεύτερη χρήση. Οι συγχωνευμένες επιχειρήσεις μπορούν να «γευτούν» αυτό το κίνητρο εφόσον συντρέχουν δύο προϋποθέσεις:

- Το κεφάλαιο της νέας επιχείρησης πρέπει να ανέρχεται σε 60.000,00€, από τα οποία το 1/3 πρέπει να έχει καταβληθεί σε μετρητά όταν πρόκειται για προσωπική εταιρεία. Σε περίπτωση Ε.Π.Ε. πρέπει το κεφάλαιο να ανέρχεται στις 120.000,00€, ενώ εάν πρόκειται για Α.Ε. το κεφάλαιο πρέπει να είναι 200.000,00€.
- Η δεύτερη προϋπόθεση αφορά το χρόνο λειτουργίας των συγχωνευμένων επιχειρήσεων. Πρέπει όλες οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να λειτουργούν τουλάχιστον τέσσερα έτη πριν από το έτος της συγχώνευσης.

Να σημειώσουμε ότι τα προαναφερθέντα κίνητρα δεν αφορούν ανώνυμες εταιρείες ενώ εφαρμόζονται στις υπόλοιπες μορφές εταιρειών ανεξάρτητα από τη δραστηριότητα τους. Επίσης, οι διατάξεις που αφορούν τα φορολογικά κίνητρα με βάση το νόμο αυτό έχουν εφαρμογή μόνο για τη χρονική περίοδο 14/12/2004-31/12/2011. Πέραν αυτού του χρονικού διαστήματος, ο νόμος αυτό μπορεί να εφαρμοστεί κανονικά αλλά δεν θα υφίστανται τα συγκεκριμένα φορολογικά κίνητρα.

Καταλήγουμε, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι ο κάθε νόμος παρέχει ορισμένα φορολογικά κίνητρα, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να γίνουν συγχωνεύσεις κάτω από το πρίσμα του Ν.2190/1920 και άλλων περιορισμών, αλλά χωρίς να μπορούν να εκμεταλλευτούν φορολογικά κίνητρα.

3.3 Φορολόγηση Συγχώνευσης Εταιρειών

Κατά τη συγχώνευση επιχειρήσεων προκύπτουν πολλά ζητήματα που αφορούν τη φορολογία εισοδήματος αυτών. Κατά τη διάρκεια της συγχώνευσης επιχειρήσεων, αυτές εξακολουθούν να είναι υποκείμενα της φορολογίας εισοδήματος, για τα εισοδήματα που αποκτώνται μετά τη σύνταξη του ισολογισμού για να γίνει η συγχώνευση και πριν την ολοκλήρωση αυτής. Η διαδικασία αυτή ισχύει για όλους τους νόμους που αφορούν τη συγχώνευση επιχειρήσεων.

Ότι προκύπτει από τη διαδικασία της συγχώνευσης καταλογίζονται με συγκεντρωτικές εγγραφές στα βιβλία της νέας επιχείρησης. Για το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της συγχώνευσης οι επιχειρήσεις δεν υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Αυτή θα υποβληθεί από τη νέα επιχείρηση, η οποία όπως είναι κατανοητό και από τα προαναφερθέντα, θα περιλαμβάνει και τα κέρδη που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της συγχώνευσης.

Όσον αφορά τις ζημίες των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, ορίζεται ότι δεν μπορούν να μεταφερθούν στη νέα επιχείρηση. Εξαιρέση αποτελεί ο ν. 2166/1993 και συγκεκριμένα στο άρθρο 2 παράγραφος 3. Σύμφωνα με αυτό υπάρχει το δικαίωμα να μεταφερθεί η ζημία υπό προϋποθέσεις: καταρχήν παρακολουθείται σε χωριστό λογαριασμό της νέας επιχείρησης και μόνο το ποσό που δεν συμψηφίστηκε με κέρδη που προέκυψαν από τη συγχώνευση. Το υπόλοιπο ποσό της ζημίας θα συμψηφιστεί σταδιακά από τα κέρδη των επόμενων χρήσεων, αλλά μόνο το ποσό που είναι φορολογικά αναγνωρίσιμο. Το ποσό που δεν αναγνωρίζεται φορολογικά, μπορεί να αποσβεσθεί σταδιακά, χωρίς όμως να υπάρχει η δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδα ή να συμψηφιστεί με κέρδη της επιχείρησης.

Κεφάλαιο 4: Συνέπειες Συγχώνευσης Εταιρειών

4.1 Συνέπειες Συγχώνευσης Εταιρειών⁷

Η νέα επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) καθώς και ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.).

Αυτό σημαίνει ότι αν η επιχείρηση που συγχωνεύεται έχει την υποχρέωση βιβλίου αποθήκης τότε και η νεοσύστατη επιχείρηση έχει την υποχρέωση τήρησης αυτού. Όσον αφορά τα βιβλία αποθήκης, η νέα επιχείρηση συμπεριφέρεται ως συνέχεια της συγχωνευμένης επιχείρησης. Εάν δηλαδή η παλιά επιχείρηση είχε ξεπεράσει ένα έτος τα όρια τήρησης βιβλίου αποθήκης, θεωρείται ότι και η νέα επιχείρηση τα έχει ξεπεράσει.

Οι επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, μέχρι να ολοκληρωθεί η συγχώνευση υποχρεούνται να καταχωρούν κανονικά τις πράξεις τους στα βιβλία τους μέχρι η νέα επιχείρηση να αποκτήσει νομική οντότητα. Όταν ολοκληρωθεί η συγχώνευση τότε με συγκεντρωτικές εγγραφές μεταφέρονται οι καταχωρήσεις στα βιβλία της νέας επιχείρησης.

Ως τελευταία ημερομηνία λειτουργίας μίας επιχείρησης που συγχωνεύεται θεωρείται η ημερομηνία που συντάσσεται ο ισολογισμός για τη συγχώνευση. Παράλληλα η ίδια ημερομηνία θεωρείται ως η ημερομηνία έναρξης της πρώτης διαχειριστικής περιόδου της προκύπτουσας εταιρείας. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι υποχρεώσεις που προκύπτουν όσον αφορά το Φ.Π.Α. είναι οι ακόλουθες:

Η παλαιά επιχείρηση έχει υποχρέωση να καταθέσει την τελευταία περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. εντός είκοσι ημερών από την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού συγχώνευσης. Επίσης, μέσα σε 130 ημέρες οφείλει να καταθέσει την εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.. Όσον αφορά τις υπόλοιπες περιοδικές δηλώσεις μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας, και αυτές κατατίθενται κανονικά και υποβάλλεται

⁷ Αναγνώστου Χρ. Ευθυμίου, Πρακτικός Οδηγός, Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων με τις διατάξεις των άρθρων του Νόμου 2166/1993, εκδόσεις Prosvasis A.E.B.E., 2006.

όπως ορίζεται. Από τη στιγμή όμως που λαμβάνει ΑΦΜ η νέα επιχείρηση, η παλαιά παύει να υποβάλλει περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α.. Τέλος, για τις περιοδικές δηλώσεις που υποβάλλονται από τη στιγμή της σύνταξης του ισολογισμού μέχρι και την ολοκλήρωση της διαδικασίας, δεν υποβάλλεται εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α., γιατί αυτή υποβάλλεται από τη νέα επιχείρηση.

Όσον αφορά τη νέα επιχείρηση, καταθέτει την πρώτη περιοδική δήλωση της από τη στιγμή που πήρε το ΑΦΜ της. Μετά τη λήξη της πρώτης διαχειριστικής περιόδου και μέσα σε 130 ημέρες η επιχείρηση οφείλει να καταθέσει την εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.. Σε αυτήν συμπεριλαμβάνεται όπως προαναφέρθηκε και το χρονικό διάστημα που αφορά από τη σύνταξη του ισολογισμού των υπό συγχώνευση επιχειρήσεων, μέχρι απόκτησης ΑΦΜ η νέα επιχείρηση. Κατά τη σύνταξη αυτής της εκκαθαριστικής δήλωσης γίνονται οι εξής ενέργειες:

- Μαζί με την εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ συνυποβάλλονται και οι περιοδικές δηλώσεις για το χρονικό διάστημα από τη σύνταξη του ισολογισμού μέχρι της απόκτησης ΑΦΜ της νέας επιχείρησης.
- Επίσης, συνυποβάλλεται και μία κατάσταση με τις επωνυμίες και τα ΑΦΜ των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, καθώς και τα στοιχεία της νέας επιχείρησης, σε δύο αντίτυπα.

4.2 Ομοιότητες & Διαφορές της Συγχώνευσης Εταιρειών

Ανακεφαλαιώνοντας, και θέλοντας να δώσουμε έμφαση στις ομοιότητες και στις διαφορές των νόμων που εξετάστηκαν παραθέτουμε πινακοποιημένα τα αποτελέσματα της εργασίας μας:

Πίνακας 2: Ομοιότητες & Διαφορές των Νόμων 1297/1972, 2166/1993 & 3296/2004

	N.Δ. 1297/1972	N.2166/1993	N.3296/2004
Εφαρμογή	Συγχώνευση επιχείρησης σε κεφαλαιουχική	Συγχώνευση ημεδαπής ή αλλοδαπής επιχείρησης σε κεφαλαιουχική	Συγχώνευση ημεδαπής ή αλλοδαπής επιχείρησης πλύν Α.Ε. σε προσωπική ή κεφαλαιουχική
Βιβλία & Στοιχεία	Όλες οι κατηγορίες βιβλίων	Βιβλία Γ κατηγορίας & σύνταξη ισολογισμού	Όλες οι κατηγορίες βιβλίων, αλλά μετά υποχρεωτικά Γ' κατηγορίας
Εκτίμηση Αξίας	Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920	Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920 ή Ορκωτός Λογιστής ή Ελεγκτής της Δ.Ο.Υ.	Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920
Απαιτούμενο Κεφάλαιο	Για Α.Ε. 300.000,00€ & για Ε.Π.Ε. 146.735,00€	Για Α.Ε. 300.000,00€ & για Ε.Π.Ε. 146.735,00€	Για Α.Ε. 60.000,00€, για Ε.Π.Ε. 4.500,00€ & για Ο.Ε. & Ε.Ε. τίποτα
Μετοχικό ή Εταιρικό Κεφάλαιο	Ονομαστικές μετοχές ή εταιρικά μερίδια και μη μεταβιβάσιμες/μα σε ποσοστό 75% για 5 έτη.	Δεν υπάρχει περιορισμός	Δεν υπάρχει περιορισμός
Φορολογικά Κίνητρα	Μη καταβολή τελών, εισφορών και υπεραξίας και διατήρηση των ευεργετημάτων προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων	Μη καταβολή τελών, εισφορών και υπεραξίας και διατήρηση των ευεργετημάτων προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων	Μη καταβολή τελών, εισφορών και υπεραξίας και διατήρηση των ευεργετημάτων προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων. Μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές για τα πρώτα 2 έτη

4.3 Συμπεράσματα της Συγχώνευσης Εταιρειών

Στόχος κάθε κράτους είναι η οικονομική του ανάπτυξη. Για το λόγο αυτό η πολιτεία από τα παλαιότερα χρόνια μέχρι και σήμερα έχει θεσπίσει μία σειρά από νόμους με σκοπό την ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας να δημιουργήσει ισχυρές οικονομικές οντότητες. Η συγχώνευση των επιχειρήσεων μπορεί να πει κανείς ότι δίνει τη δυνατότητα μεταφοράς παραγωγικών πόρων σε πιο ωφέλιμες

χρήσεις. Παράλληλα βοηθάει στη δημιουργία πρόσθετης οικονομικής αξίας, καθώς και στον εκσυγχρονισμό αυτής.

Όταν οι συνεργασίες αυτού του είδους αξιοποιούνται με σωστούς τρόπους και όχι με σκοπό τη συγκάλυψη ζημιών ή λαθών σε πράξεις και παραλείψεις της διοίκησης, οδηγούμαστε σε οικονομίες κλίμακας. Αυτό σημαίνει ότι μία επιχείρηση έχοντας το κόστος παραγωγής σταθερό, μπορεί να παράξει περισσότερες μονάδες προϊόντος. Αυτό αντιστοιχεί στο γεγονός ότι οι ίδιες μονάδες παράγονται με μικρότερο κόστος. Συνεπακόλουθα η επιχείρηση καταφέρνει να επιτύχει αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά και της ανταγωνιστικότητας της. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Σε αυτό το σημείο, κρίνεται χρήσιμο να σχολιάσουμε ότι η πραγματοποίηση μίας φορολογικής μεταρρύθμισης, θα αποτελέσει κίνηση ζωτικής σημασίας για την οικονομία της χώρας μας, γιατί μέσα από τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων, προωθείται η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα την άνοδο του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.

Με βάση τους ισχύοντες νόμους για τη φορολόγηση των νομικών προσώπων, θα μπορούσαμε να σχολιάσουμε ότι φορολογικά ευνοούνται περισσότερο οι προσωπικές εταιρείες σε σχέση με τις κεφαλαιουχικές. Αυτό συμβαίνει γιατί οι προσωπικές εταιρείες αποδίδουν μεγαλύτερο συγκριτικά καθαρό εισόδημα, λόγο ότι μέχρι στιγμής φορολογούνται με χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή και η διανομή κερδών στις κεφαλαιουχικές εταιρείες υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος. Όσον αφορά τους φορολογικούς συντελεστές και τις παρακρατήσεις φόρων ήδη αυτή τη στιγμή που γράφεται η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία, τείνουν να γίνουν αλλαγές κατά τις οποίες εξισορροπούνται προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες. Η φορολογική μεταρρύθμιση αυτή, όμως, σίγουρα από μόνη της δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής.

4.4 Προτάσεις για Μελλοντική Διερεύνηση

Οι περισσότερες χώρες του κόσμου προσπαθούν να αναδιαρθρώσουν τις οικονομίες τους, για αυτό το λόγο κάνουν κινήσεις με σκοπό την προσέλκυση νέων

επενδύσεων. Χαρακτηριστικό του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος τα τελευταία χρόνια είναι η παγκοσμιοποίηση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων. Με διαφορετικά λόγια, οι επιχειρήσεις, πλέον, συμμετέχουν χωρίς να το έχουν καταλάβει σε ένα σκληρό στίβο διεθνούς ανταγωνισμού. Στόχος τους να κερδίσουν και να καταστήσουν όσο γίνεται περισσότερες αγορές για να αυξήσουν τα κέρδη τους και να εδραιώσουν τη θέση τους στη διεθνή οικονομική σκηνή. Σε αυτήν την προσπάθεια της διατήρησης και βελτίωσης της θέσης τους στις διεθνείς αγορές, πρέπει να λαμβάνουν αποφάσεις με στόχο να λειτουργούν σε ένα περιβάλλον που να τις εξυπηρετεί.

Κατά συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της ελληνικής οικονομικής πραγματικότητας, μεταβολές μόνο στον τομέα της φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων, δε θα φέρουν ικανοποιητικά αποτελέσματα στις επενδύσεις σε μεγάλες οικονομικές μονάδες. Για να έχουμε οικονομική ανάπτυξη με σταθερά αυξανόμενο ρυθμό, απαιτούνται μεγάλες και ταυτόχρονες διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία και στις νομοθετικές διατάξεις που την διέπουν.

Στη συνέχεια παρατίθενται μερικές προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση:

- Ενίσχυση του ελέγχου του ανταγωνισμού
- Εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος
- Ενδυνάμωση του ρόλου της εταιρικής διακυβέρνησης
- Αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς εργασίας
- Καθιέρωση και γενικευμένη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

Αναγνώστου Χρ. Ευθυμίου (2006), Πρακτικός Οδηγός, *Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων με τις διατάξεις των άρθρων του Νόμου 2166/1993*, εκδόσεις Prosvasis A.E.B.E..

Γεωργακοπούλου Β. (2002), «Εξαγορές και Συγχωνεύσεις: Έννοια, βασικές διαστάσεις και συνέπειες για την απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις», Αθήνα, Ο.Τ.Ο.Ε.

Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, (2008), «Μετατροπή – Συγχώνευση & Διάσπαση Εταιρειών», εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα.